

«Ama!, ez dudala nahi»

Joxean Agirre

Mutikotatik memorian iltzatuta geratu zaizki-

dan oroitzapenen artean badago bat eraso sexistekin lotua. Etxetik hiru bat kilometrora erromeria leku bat zegoen eta hara zer suma gerturatu ginen arratsalde apurretan eszena bat errepikatzen zen: neskek egiten zuten dantza eta mutilak begira egoten ziren. Erromeria bukatzerako iluna izaten zen kanpoan eta gogoan dut mutilak atean jartzen zirela ateratzen ziren neskei etxera laguntzea eskaintzeko, eskatzeko edo beharbada horretara behartzeko, ez dakit. Oroitzapenak lainoak dira, baina irudipena dut neskak ilunpean desagertzen zirenean “Ama!, ez dudala nahi”, esaten zutela, nahiz eta batzuetan pentsatu izan dudana esaldi hori neuk asmatua ote den.

Interesgarria litzateke, garai hartako neskek gaur kontu horiek berrituko balituzte. Itziariko Andutz kultur elkarteak eskatuta “Txan-karta, itzalean geratu zen maisua” liburua idatzi nuenean inguruko erromerien mapa osatu, haietako giroaz hitz egin eta neska-laguntzaren ohituraz ari ginela garaiko emakume baten lekukotasuna eskatu nuen. Gogoan dut neska-laguntzaren inguruko ikuspegi guztiz positiboa, beharbada positiboegia eman zidala. Mariaren Alabak kongregaziotik bota zuten gaztea zela, dantza lotua egiteagatik, eta geroztik miresle eta nobio-gaien kopurua izugarri gehitu zitzaion. Gustuko zituen mutilekin elkartzeko estrategiez, gauetako giroaz eta beste hainbat kontuz hitz egin zuen. Herriko apaiza saiatu zen berriro Mariaren Alaben altzora itzul zedin, baina ez zuen nahi izan. Emakume alaia, bitalista eta karakter handikoa zen eta izango da, seguru asko.

Aurki genitzakeen ikuspegi negatiboagoak ere, seguru bainago giroa okerragoa zela orain 50 urte gaur baino. Hori frogatzen duten datu ugari aurki daitezke atzerrian bederen. Noemi Wolfen liburu batean aurkitu ditut hauek: Diana Russellek 1983n San Frantziskoko 930 emakumeri egindako inkestaren arabera, %44k bortxaketa edo bortxaketa saio bat jasandakoak ziren. Herbehereetan klase ertaineko emakumeei garaisua horretan egindako inkesta baten arabera, %32 esperientzia sexual behartuak izandakoak ziren 16 urte baino lehen. Kanadan lau emakumetik batek behartuta izan zuen bere lehen esperientzia sexuala. 1981ean Londresen egindako inkesta baten arabera, sei emakumetik bat bortxaketa jasandakoa zen. •

goela ikusi dugu. Horregatik abiatu dugu proiektu berria», zehaztu du.

HOMOFOBIA IKASGELA ETA JAIETAN

Gaur egun LGBTIfobia diskriminazio kasu asko ez dira ezagutarazten. Gehituk 2014-2015ean eginiko “Aniztasun afektibo-sexualaren aurreko jarrerak ikasgelatan” txostenak dioenez, ikasleen %82k egoera homofoboren bat ikusi du, ikasleen %24k jarrera homofoboren bat izan du eta %10ek egoera homofoboren bat jasan du. Gazte Gehituko koordinatzaileak garbi dauka, «eraso horiek ikusgarri egitea beharrezkoa da. Ez bada ezagutarazten eta ez bada salatzen, ezinezkoa izango da erreallitate horri buelta ematea».

«Jendea izugarri lasaitu da homofobiaren aurrean. Badirudi egun denok onartzen dugula aniztasun afektibo-sexuala, baina ez da egia. Homofobia existitzen da, bortitza da eta sufri-mendua eragiten du, baina ezkutatu egiten da», iritzi dio Gomezek.

Gazte Gehituk 15 urtetik 30 urte bitarterako kolektiboa hartzen du bere baitan, gutxi gora-

behera. «Nerabezaroa adin konplexua da berez, eta are korapilatsuagoa gerta daiteke LGBTI kolektiboarentzat. Lagunak dira zure bizitzaren ardatza eta askotan ez lagunek ez etxekoek ez dute zure egoera ulertzen. Are gehiago, askotan, norberak ere ez du bere egoera ulertzen, ez daki zer pasatzen ari zaion, zer sentitzen ari den...», kontatu du Bea Gomezek. Ortzadar Egunerokoak eraso baten aurrean larritzen den eta sufritzen duen pertsonarentzat ihesbide bat izan nahi du. «Erasoek min egiten dute, baina are min handiago ematen dute isilean gordezten badira, ez badira kontatzen eta salatzen», gaineratu du.

Udako jaietan eraso sexistak areagotu egiten dira, parrandaren eta ondo pasatzearen aterkiaren pean. LGBTIfobiarentzat ere ingurune aparta dira jaiak, eta eraso homofoboak ugaritu egiten dira. «Iaz, esaterako, mezu bat jaso genuen Gipuzkoako herri txiki batetik. Txarangaren atzetik dantzan zihoazen kua-drilla mordoa eta bat-batean ‘maricon el que no baile’ famatuarekin hasi ziren. Eta denak begira zituela konturatu zen mutil hori. Eta oso gaizki sentitu zen. Tontakeria bat dela pentsa dezakete askok, baina horrelakoak ez dira tontakeriak, pertsona askori sufrimendua eragiten baitiete».

«Isilpean geratzen den gorroto eraso bakoitza LGBTI komunitatearen porrot handia bihurtzen da, baita jendarte osoarena ere». Horrekin kezkatuta abiatu dute Ortzadar Egunerokoa

Helbide elektroniko bat prestatu dute (diarioarcoiris@gehitu.org) aniztasun afektibo-sexualarekin loturiko era guztietako erasoak jasotzeko eta bistaratzeko